

پرنده سروستان از نوا افتاد!

خبر کوتاه بود؛ رضوی سروستان - خواننده آوازهای امیل - به شیوه معمول در کنج انزوا درگذشت.

رضوی، سروستانی، از معدود خوانندگان بلندپایه آوازهای ایرانی بود که سال‌ها با پوششی درخور، تحسین به آموختن ریاضی و تدابیر خوانندگی، نزد آسای خواننده استاد نورالله برومند در ۱۲ کاست ضبط کرده بود. به آموختن ریاضی و تدابیر خوانندگی، نزد آسای خواننده استاد نورالله برومند در ۱۲ کاست ضبط کرده بود.

اصالتی خاص بر خود دارد. بود. سروستانی، در ادای کلمات و عبارات شعر، تسلط بی چون و چرا داشت آوازهای او به دلیل چیرگی او بر ریاضی و مهارت‌ها و تدابیر خوانندگی، همگی از اعتباری ویژه برخوردارند. سروستانی، اخیراً روایت امیلی از شیوه آوازخوانی استاد نورالله برومند در ۱۲ کاست ضبط کرده بود. که بی‌شک برای هنرجویان و دوستداران موسیقی ایرانی معتقد بود. متأسفانه پخش و انتشار این آثار به دلایل نامعلوم به عهده تعویق افتاده است.

امیدواریم، صدا و سیما و شرکت سروش، نمونه‌ای از آوازهای پرشور این خواننده برجسته میهن‌مان را برای دوستداران موسیقی ایران، پخش و منتشر کنند.

روانش شاد و یادش گرامی بادا

صدا، صدای اوست؛ همان صدای سوخته و شیداوار، که گویی بار غم عشقی آتشین را بر دوش خسته می‌کشد و در هوای مهریبانی، موج در موج عاطفه می‌زند.

صدا، صدای اوست، مردی که در صمیمیت سیال صدایش، ترا با خود به دور دست خاطره‌ها می‌برد و تو با دریغ و اندوه، گوش می‌سپاری به آواز پرشوری که گویی هر لحظه نزدیک و نزدیک‌تر می‌شود و دست بر شانه‌های اندوخت می‌نهد و بر زخم سال و ماهت مرهم می‌نهد.

صدا، صدای آشنای اوست؛ همو که وقتی می‌خواند، گویی اندوه باستانی ترا فریاد می‌کند، وقتی او می‌گفت، بغض شکسته کلوی ترا پروبال می‌داد.

و اکنون، از پس پنجه‌های تازی، با قطره اشکی روشن از گرمای غمی دیرسال، به کوچی باغ خالوت شب می‌نگری؛ تا باغ همراه با طبلن گام‌های آخرین عابران کوچی، صدای آرام و روحناز او را بشنوی... که به زمزمه‌های خسته و دلنگ می‌ماند.

صدا نزدیک و نزدیک‌تر می‌شود؛ اما دریغ! ندی نمی‌یابد که صدای دور و دورتر می‌شود و در پیچ و خم کوچی‌های تاریک از نوا می‌افتد.

نورالدین سروستانی، چنان نرم و سبکی آمد و چنان آرام و سبک همچون پرندۀ ماهی، به باغ خاطره‌ها پر کشید که تو گاه با شکفتن از خود می‌پرسی، به راستی کی آمد، بر کدام شاخه نشست، رو به کدام باغ آرزو خواند و به کجا پرید؟

پس که آرام آمد و سبکیال پرزد، نمی‌دانم که به راستی آیا آمد

گام نخست

مرکز موسیقی و بی‌ارتباطی

روابط عمومی‌ها و نقش مهم این نهاد برپه در قرن حاضر و در عصر ارتباطات بر کسی پوشیده نیست؛ در زمانه‌ای که تخصص حرف اول را می‌زند و تمامی رشته‌های علوم زیستی به شاخه‌های متعدد تخصصی تقسیم شده است نکیه بر این نکته اساسی حتی در پائین‌ترین سطوح فعالیت‌ها از ضروریات انکارناپذیر جامعه امروز محسوب می‌شود و «روابط عمومی» به عنوان نقطه اتصال دو بخش متعامل که از طرفی با تخصص موضوعی در ارتباط است و از جانب دیگر با نوع دیگری از تخصص، یعنی تخصص محض «روابط عمومی» سروکار دارد دارای وظایف بس خطیر و ظریف است و همین نکته به تنهایی اهمیت و ارزش یک روابط عمومی کارآمد و مبرز را آشکارتر می‌کند.

با این مقدمه کوتاه می‌توان اظهار داشت که هر روابط عمومی در هر سازمان یا نهادی نبایستی صرفاً متکی بر افراد آشنا یا ارتباطات (چه تجریب و چه آکادمیک) اداره شود بلکه به فراخور و موضوعیت سازمان‌ها و با مراکز مورد نظر، عوامل و مسوولان روابط عمومی نیز باید از افراد مسلط و حداقل آشنا با مسائل سازمان و... انتخاب شوند، در غیر این صورت بسیاری معضلات و مشکلات خراسته و ناخواسته بر روند امور اجرایی و برنامه‌ریزی آن نهاد تحمیل شده و در حقیقت فعالیت این نوع روابط عمومی‌ها به نقض غرضی آشکار مبدل خواهد شد.

یکی از نقدهای جدی فعالیت مرکز موسیقی در طی سالیان گذشته نبودن روابط عمومی و بلا تکلیفی مراجعه‌کنندگان و علاقه‌مندان موسیقی و برپه خبرنگاران در دستیابی به آخرین خیرها و اطلاعات موسیقی، خصوصاً متعاقب وقایع مختلف بود؛ خوشبختانه پس از سالها انتقاد، مرکز موسیقی مدتی است اقدام به ایجاد روابط عمومی کرده است و خبرنگاران و دیگر علاقه‌مندان به خبرهای موسیقی به برقراری ارتباط با این مرکز و بر طرف کردن نیازهای خبری خود امیدوار شدند اما متأسفانه با یک روابط عمومی متأسفانه این مرکز نتوانسته است کاملاً پاسخگوی نیازهای فنی و حرفه‌ای و حتی اطلاعاتی علاقه‌مندان و موسیقی‌دانان را برآورده سازد. به عنوان مثال در موضوع بیماری استاد رضوی سروستانی و بستری شدن ایشان در بیمارستان و حتی درگذشت و انتقال او به کوه که از آخرین وقایع موسیقی محسوب می‌شود این روابط عمومی از کمترین تحرکی برخوردار نبوده و... در آینده به موارد و مصادیق دیگری اشاره خواهد شد.

آینه خبر

سفالینه‌های کم نظیر در جرجان

مجموعه ارزشمندی از سفالینه‌های کم نظیر و خوش ساخت بدست آمده از منطقه جرجان که به عنوان یکی از مراکز اصلی تولید سفال در دوران اسلامی شناخته شده است در معرض دید عموم قرار می‌گیرد. این مجموعه که شامل ۶۰ سفالینه در انواع مختلف است با دارا بودن تکنیک‌های گوناگون و انواع لعاب از نمونه‌های مهم آثار باستانی است. این سفالینه‌ها که ۶ دوره تاریخی از دوره عرب، ساسانی تا دوره صفوی و تیموری را دربرمی‌گیرد انواع ظروف لعابدار یکرنگ و رنگارنگ نقش‌کنده نقاشی زین لعاب زریع قام را شامل می‌شود.

نمایشگاه نقاشی در شهر برمن آلمان

عرضه بیش از یکصد تابلوی نقاشی در شهر برمن آلمان با استقبال گسترده علاقه‌مندان روبه‌رو شده است. به گزارش رادیوکلن این تابلوها از جمله آثار هنری به شمار می‌روند که در زمان جنگ دوم جهانی از آلمان به روسیه منتقل شدند. این تابلوهای نفیس در پی توافق روسیه و آلمان برای بازگرداندن آثار هنری به غنیمت رفته در جنگ جهانی دوم به آلمان بازگردانده شدند.

دولت آلمان نیز در اقدامی شگفت‌انگیز از اتاق مشهور کهریا را که سربازان ارتش نازی از روسیه به این کشور منتقل کرده بودند به روسیه بازپس داد. نمایشگاه عکس «کلیک» در نگارخانه سبز هفتۀ در نگارخانه سبز برگزار می‌شود. در این نمایشگاه ۴۰ قطعه عکس از آثار «بابک فروتنی»، محمد تهرانی، «کوزوش شیکرد» و «مهرداد اسکویی» با موضوع طبیعت در معرض دید علاقه‌مندان قرار می‌گیرد.

نمایشگاه خطاطی اشعار شاعران کرد زبان در مهاباد

نمایشگاهی از آثار خطاطی اشعار شاعران کرد زبان، در تالار شهرداری مهاباد برگزار می‌شود. در این نمایشگاه ۴۴ تابلو از اشعار شعری کرد زبان «همین» و «هزار» در معرض دید عموم گذاشته شده است. این نمایشگاه به مدت یک هفته برای بازدید عموم دایر خواهد بود.

نمایشگاه خوشنویسی «عشق و قلم» در بروجرد

نمایشگاه خوشنویسی با عنوان «عشق و قلم»، به مدت یک هفته در مجتمع فرهنگی و هنری ارشد اسلامی بروجرد گشایش یافت. در این نمایشگاه ۱۲۰ اثر خطاطی ۸۰ نفر از خوشنویسان این شهرستان به نمایش گذاشته شده است. سبک آثار آرایه شده در این نمایشگاه شامل نستعلیق، شکسته، چلیپا و سیاه‌مشق با مضامین ادبی، سخنان بزرگان، سوره‌های قرآن و همچنین جملاتی در وصف مقام شهید مطهری و مقام معلم می‌باشد.

مسابقه فرهنگی در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران

انجمن اسلامی نشران به مناسبت سال امیرالمؤمنین علی (ع) برای جوانان و جوانان مسابقه‌ای دربارهٔ زندگی و شخصیت امام علی (ع) در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران برگزار می‌کند. در این مسابقه کودکان و نوجوانان می‌توانند در روزهای برگزاری نمایشگاه آثار خود شامل مقاله، انشاء، داستان و شعر را همراه با مشخصات کامل خود به محلی که در دفتر مسجد حضرت ابراهیم (ع) واقع در نمایشگاه کتاب در نظر گرفته شده است تحویل دهند که به پنج نفر از برگزیدگان این مسابقه در هر رشته و در دو مقطع سنی جایز نفیسی اهداء می‌شود. گفتنی است شرکت‌کنندگان در این مسابقه باید مشخصات کامل، نشانی و شماره تلفن خود را با پانچ آمراشان بنویسند.

لا ریجانی نمی‌برد که کارگزارانش با او چه می‌کنند! وی هفته‌ای دو روز در شورای نظارت و صدور مجوز مرکز موسیقی شرکت می‌کرد و از اعضای فعال هنر موسیقی بود که در همه جلسات این خانه شرکت داشت. در این اواخر، دلخسته و دلخون، با هزاران غم و سودا و رنج و بی‌سازاری دست به گریبان بود؛ می‌دانست که دارد آخرین جام‌ها را می‌پیماید. و دو روزی پیش مهلت شد و چه پیش آمد که تهران را و نهاد و به شیراز رفت و آنرا گزید و در شگفتا که دیگر از او نشانی چندان دست و پا نماند. تنها در سال‌های اخیر بود که به همت و تشویق علی لا ریجانی به تهران آمد؛ اما به رغم دلالت‌های او، رفتش، بسیار ناگفته‌ها را باز برناتفتند. گویی روزگارش همچون روزگار اصالت‌ها به سر آمده بود و در زمانه‌ای که آوای دل انگیز او از صافی سال‌ها بی‌یافتد و محارست صدا و حنجره‌اش از یخگی و گریبی و صلابتی کم نظیر برخوردار شده بود، واحد موسیقی صدا و سیما در پیچ و خم بنامه‌های عامه‌پسند خود، او را از خانه بردند و کارشناسان رسمی حتی سراغی از او نگرفتند، که چه می‌کند و او نیز به ساقه سرشت هنرمندانه‌اش خلوت می‌دهد. تا کی خودنمایی و هیاهو ترجیح می‌داد و حتی شکوه به یادیرین علی

موسیقی او را به محضر بزرگانی چون مرتضی خان محجوبی، احمد عنادی و علی اصغر بهاری کشاند؛ اما به دلیل صدای مخمل آسایش که با سوز و حالی ژرف و نافذ همراه بود، پیش از همه از خرمین دانشت‌های نورعلی خان برومند و عبداللله خان دوامی دو استاد بلندپایه آواز بهره برد. سماعی بلینۀ ریاضی آوازی را همراه با زلال و یا خیالی بود و خوابی همچون سرشت غریبانه صدایش که به خیال و خواب می‌مانست. نورالدین سروستانی در سلوک و رفتار نیز همچون آوازهای مخمل آسای خود بود. پس از هجرت غریب و محمود خوانساری که صدا و سلوک و سرنوشتی چون او داشت، دیگر هیچ نغمه و نواهی چنان صاف و

زلال و یا خیالی بود و خوابی همچون سرشت غریبانه صدایش که به خیال و خواب می‌مانست. نورالدین سروستانی در سلوک و رفتار نیز همچون آوازهای مخمل آسای خود بود. پس از هجرت غریب و محمود خوانساری که صدا و سلوک و سرنوشتی چون او داشت، دیگر هیچ نغمه و نواهی چنان صاف و

نورالدین سروستانی، چنان نرم و سبکی آمد و چنان آرام و سبک همچون پرندۀ ماهی، به باغ خاطره‌ها پر کشید که تو گاه با شکفتن از خود می‌پرسی، به راستی کی آمد، بر کدام شاخه نشست، رو به کدام باغ آرزو خواند و به کجا پرید؟ پس که آرام آمد و سبکیال پرزد، نمی‌دانم که به راستی آیا آمد

موسیقی و حواشی مؤثر از نگاه ملک

فصحت دوم و پایانی
نمی‌تواند از ساز خوش آن صدای دقیق و شفاف را که دلخواه ایشان است بیرون آورد دلیل این عدم موفقیت جرم گرفتن، زنگ زدگی یا کثیف و ناصاف بودن سیم هاست برای رفع این عیب باید پارچه‌ای را بسیار ریغ اندک آغشته به روغن ترمز کرده سیم‌ها را به وسیله آن پاک کنند و با کاغذ سفید (کامل‌صاف) بدون عجان) سیم‌ها را به آرامی صیقل دهند. این توصیه برای کلیه آلات موسیقی سیمی کاربرد مفید دارد.

۵- از اینجانب تاکنون کتابی در مورد سنتور و ساخت آن و تحولات ساختمانی و نوازندگی و منت‌نویسی و روش آموزش آن منتشر نشده است. دلیل نگارش این نشریه آن بوده است که اخیراً در کتابهای منتشره با اظهارنظرهای غلط و گمراه‌کننده‌ای روبه‌رو شده که مرا ناچار به تهیه و تقدیم این مختصر نمود.

۶- در این یادداشت برخورد فرض می‌دانم که علاوه بر صبا به پاس زحمات و مهربانیهای شادروان استاد نورعلیخان برومند شادروان شکرالله قهرمانی و شادروان قمرالملوک وزیری که بر من حق استادی دارند و در تعلیم و راهنمایی من از هیچ کوشش فروگذار نمی‌نکردند سپاسگزار می‌کنم و از خداوند بزرگ درجات رفیع برای آنان درخواست نمایم.

۷- در پایان از مقامات و اداراتی که در ارتباط با موسیقی اصیل ایرانی فعالیت دارند به عنوان یک فرد مطلع و علاقه‌مند به هنر این کشور و دستاوردهای هنر و موسیقایی آن درخواست دارم در انتخاب مسوولین دانشگاه‌های هنر و پژوهش‌های مرتبط با سنتور دارند روشها اثباتی در دسترس دارند از گمنامان افراد تنگ‌نظر و کم‌اطلاع در پستهای مهم پرهیز کنند.

من معتقدم که باید در نواختن ساز حالت نوازنده از لحاظ نشستن و حرکات و قیافه و وزن همراه با تسلط و طبیعی و زیبا باشد

درسالیهای اخیر اداره‌ای به نام «اداره حفظ و اشاعه موسیقی ایرانی» دانشورده است که من جهت اعتلاء پیشرفت سریع آن پیشنهاد اکید دارم که این اداره باید با کلاسهای آزاد موسیقی درارتباط پیوسته و همیشه فعال باشد

برنامه به کشورهای دیگر سفرنی کردند موسیقیدانان پیشین ما به جهت مشخص نبودن استانداردهای کوک و دیابازون اکثراً مقید به کوکهای دقیق نبودند و گاه چنان از کوکهای مثل و سیف‌ها به اصطلاح با متغلی استفاده می‌کردند که از ساز جز صدایی کم و طنین و بی‌رقم که موجب کسر مقام ساز و نوازنده می‌گردد و در این زمان و با علمی شدن موسیقی پرهیز از آن کوکهای غیر دیابازونی و ضعیف‌تر از ضروریات پیشرو این هنر والا جبهه‌های پستی‌ترین آن محسوب می‌شود.

۴- گاه نوازندگانی که دارای گوشهای دقیق حساس هستند

۱- در سفری که به اتفاق حسین تهرانی استاد ضرب و برادرم به ایتالیا داشتم فرصتی کافی یافتم تا بخشی مفصل در مورد ایجاد تحول در ساختمان ضرب به میان آورم نظر من آن بود که ضرب جهت آن که بتواند به طور مستمر در طول اجرای برنامه اعم از تستهای ضربی و غیرضربی و حتی هنگام اجرای آواز تعامل باشد لازم است در ساختمان آن گوشی‌هایی تعبیه شود تا بتوان به راحتی آن را با سازهای دیگر منطبق ساخت. این نظر مورد تأیید کامل استاد حسین تهرانی قرار گرفت و فرارشد در بازگشت مقدمات امر توسط استاد حسین تهرانی و زارت فرهنگ و هنر فراهم گردید لازم به تذکر است که کارگاه ساخت و تعمیرآلات موسیقی قبلاً با پیشنهاد اینجانب هم در شهرستان مهاباد در وزارت فرهنگ و هنر دایر شده بود و امور آن زیر نظر من انجام می‌گرفت و از جمله سازندگان نیز از بازگشت از سفر موضوع تعبیه گوشی جهت کوک ضرب را آقای تهرانی با آقای قنبری در میان گذاشت و ایشان به

* تحول در تدریس با وقع عیوب ساختمانی ستور و مینا فرارادان نت «لا» برای این ساز روش تدریس نیز نسبت به روش تدریس سامعی و صفا دگرگون گشت و دوره تدریس مقدماتی که درکلاسی هنرستان موسیقی به دو سال می‌رسید در روش اینجانب عملاً به یکسال تقلیل یافت است اهمیت شگرف این بخش متخصصان این هنر باید گامی بلند و اساسی به شمار آید.

من معتقدم که باید در نواختن ساز حالت نوازنده از لحاظ نشستن و حرکات و قیافه و وزن همراه با تسلط و طبیعی و زیبا باشد. نیل به مراحل بالا با ممارست و مدنظر فرارادان دستورهای پائین حاصل می‌شود.

چون مردم عادتاً و اکثرآ با دست راست کار می‌کنند بنابراین بیشتر سمت راست بدنشان متمایل به جلو است در همین دلیل قسیم به نواختن ستور ۹ ضرب که در قدیم می‌آمیخته‌اند صحیح نبوده است زیرا تسلط طرف راست را درجه‌ای و خواص روش می‌کنند در زمان سنی نیز نسبتاً کم می‌گردد و ستور سنی دارای عیوبی بوده که از تسلط و قدرت نوازندگی می‌کاست بدین جهت که حرکات دست را لرزش انگشتها با میج معضرات می‌باشد درحالی که در روش جدید اینجانب حرکات منضرب از آرنج و طرف ظریف تیزی به وسیله میج دست